

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

God. VIII.

Broj 35

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro.
PRETPLATA za četvrti godišni iznos za domaće pretplat-
nike K 1-70, za vanjske s poštarinom K 2, za inozemstvo
K 2-25. Na po i na cijelu godinu razmjerno više.
Pojedini broj stoji 16 hilira.
Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Salv.

U Samoboru
31. kolovoza 1913.

UGLASE prima uprava, a plaća se za petini redak u re-
dakcionom dijelu 20 hil. u oglašnom 10 hil. Za oglaš, koji
se više puta uvrćaju, daje se znatan popust.
Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“.
Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Samobor u izvještaju županije za god. 1912.

Općinsko gospodarenje. Pri-
jegledan iskaz o gospodarenju pojedinih op-
ćina u prošavšoj godini pokazuje, da samo-
borski kotar s postotkom nameta područnih
općina stoji nekako u sredini. Ima naime
mnogo općina, što daleko nadmašuju $\frac{1}{10}$ na-
meta ovopodručnih općina, ali ima tako sre-
ćnih, što iskazuju minimalan namet, a općina
Glina i ovaj put se izdiže posve samo-
stalno izmedju sviju — bez nameta.

U posljednje tri godine iznosio je u sa-
moborskoj općini i to (u okruglim broj-
kama):

1910. rashod 80.003 K, prihod 82.829
kruna, ostatak 2.845 K, namet 45 $\frac{1}{10}$.

1911. rashod 86.490 K, prihod 86.490
kruna, namet 54 $\frac{1}{10}$.

1912. rashod 96.768 K, prihod 97.706
kruna, ostatak 937 K, namet 80 $\frac{1}{10}$.

U ostalim općinama našega kotara va-
rirao je namet u posljedne tri godine u ovim
postocima:

God.	Podvrh,	Stupnik,	Sv. Martina,	Sv. Nedjelja.
1910.	60	35	68	67
1911.	78	51	91	92
1912.	113	55	93	88

Prihod općinske potrošarine
od pica i mesa iznosio je u općini trg.
Samobora 26.510 K. Podvrhu 4879 K. Sv.
Nedjelji 2087 K. Sv. Martina 3000 K. Stu-
paniku 6018 K.

Općinska zastupstva sastajala
se u Samoboru u 9 redovnih i 2 nare-
dovne sjednice, u Podvrhu u 8 redovnih,
Sv. Nedjelji u 10 redovnih, u Sv. Martina
u 7 redovnih i 4 naredovne, u Stupaniku u
7 redovnih i 5 naredovnih sjednica.

Zadružna dioba. Zadružna dioba,
otpremna i razlaza rješeno je u samobor-
skom kotaru 1912. god. 35, nerješeno os-
talo 171. Od ovih se 167 komada nalazi u
raspravnom, a 4 u utlačnom točaju.

Javna sigurnost i redarstvo
Kotar Samobor presudio je na otpremu pod
„sigurnom pratnjom“ 5 osoba, a 10 na ob-
veznom putnicom. Pod redarstvenim nadzo-
rom stoji 28 osoba.

Izdano je 37 izuzimnih putnica, 124
stlačne listice, 288 dozvola za izvoženje
bereta i eksplozivnih stvari, 18 ovlačnih listova
60 dozvola za posjedovanje oružja i 8 gla-
sbenih dozvola.

LJUDEVIT ŠMIDHEN.

K otkriću njegove spomen-ploče.

(Nastavak)*

God. 1862. predana je prometu pruga
južne željeznice od Zidanoga mosta do Siska.
Nade, što su ih Samoborci polagali u ovu
nedaleku prugu, nesamo da su se izjalovile,
nego su se pretvorile u gotov očaj, kad se
je opazilo, da je nova pruga znatni promet
robe, koji je prije strujio preko Samobora iz
Hrvatske u Kranjsku i u Trst i obratno,
svrnula posve na svoju kolotečinu ostavija-
jući Samobor po strani. Znatni prihodi pro-
ističući iz ovoga prometa, počele rapidno
padati, investicije učinjene u tu svrhu bijahu
izgubljene. Može se opravdano utvrditi, da
je Samobor, koji se je dotada podigao do
imućna mjesta od tada počeo nazadovati, pa
niti još danas nisu posve iščezle zle poslje-
dice ove za Samobor kobne promjene.

Razumije se, da je novi položaj zadavao
i Šmidhenu mnogo brige. Već početkom g.
1863. potaknuo je on u opć. zastupstvu pi-
tanje, kako da se doskoči toj nevoљи i kako
da se Samobor opet približi poslovnomu i
prometnomu svijetu. Odlučeno bje zamoliti
upravu južne željeznice, da sagradi u Pod-
susedu kolodvor za promet robom. U isto
vrijeme naumilo se izgraditi izravnu cestu
na kolodvor u Zaprežiću, za koju bi cestu
Samobor imao doprinijeti najznatniji dio.

Iz obih ovih dalekosežnih osnova nije
nažalost bilo ništa. Nakon uzaludnih raspora
ustopostavljen je kasnije samostalni kolni pro-
met s Podsusedom, a poslije sa Zagrebom,
na i taj se posao poduzetnici radi nerenta-
bilnosti njegove redom napuštali, dok nije
poznata „barantija“ pok. Jure Bedenka
ostala jedino, ako i neudobno stalno pro-
metalo izmedju Samobora i ostaloga svijeta.

Šmidhen je uzastojao i oko toga, da
se u ase uvede svilogojsvo, jedna privre-
dna grana u koju se se tada, a i još ka-
snije polagale velike, su dosad neispunjene
nade. U tu je svrhu sasadio murve po is-
lračnomo Janja-dolu i Vugrinčaku, te duž
Svetonedeljske i Topličke ceste, a pobrinuo
se također za posku u ovoj grani gospo-
darstva.

Za Šmidhenova sućevanja i na njegovu
pobudu sastavljena su pravila građanske
bolnice u Samoboru, a dobrovoljnim prino-
sima osnovana je i zaklada za gradnju
bolnice.

Za kulturne svrhe radilo se i žrtvovalo
također dosta. Za Šmidhena dovršena je
gradnja školske zgrade (g. 1862.) Četvero-
razredna škola stajala je na visini ovoga
vremena, a općina je s razumijevanjem do-
prinosila novčano mnogo za njeno uređenje
i poboljšavanje. Ustrajna podupirana se
vlastita nagrada sa revno obdržavanju, a na-
rodno oduhu, koji su mogli kod mladeži po-
bucati dobar uspjeh u hrvatskoj povjesnici.
Vrijedno je spomenuti, da je općina sa Šmi-
dhenom g. 1863. darovala sa osnutak hrv.

sveučilišta 500 forinti, a 500 forinti za os-
nutak Jugoslavenske akademije u Zagrebu.

Prema tadašnjem uređenju općina,
imala su opć. zastupstva riječ i u stvarima
politike. Zastupstvo, kojemu je na čelu bio
Šmidhen, a u kojemu je bilo osim nardo-
dnjaka i više uvjerenih unionista, izjavilo se
je u instrukciji saborskim zastupnicima g.
1861. za zajednicu s kraljevinom Ugarskom
nu na temelju potpune ravnopravnosti. Za-
stupstvo ovo bilo je posve prožeto ustavnim
duhom. God. 1866. otklonilo je proglašenje
naredbe ratnoga ministarstva o ponovnom
novačenju i to s razloga, što ta naredba nije
bila izdana u sporazumku s kompetentnim
ustavnim faktorom t. j. hrvatskim saborom.
Istotako je zastupstvo otklonilo i promulga-
ciju zakona od 20. listopada 1867. o izbor-
nom redu za sabor, jer taj zakon nije bio
stvoren ustavnim načinom. God. 1868. uo-
čila je općina oštar prosvjed protiv nelapra-
vnosti kod izbora saborskog zastupnika,
koji je izbor bio proveden na temelju spo-
menutoga oktroiranoga izbornog reda.

Kako je Šmidhenovo zastupstvo bilo
birano na temelju ustavne naredbe od g.
1861., usprotivilo se je g. 1865. po županiji
određenoj obnovi, koja bi se bila imala pro-
vesti prema apsolutističkomu patentu od g.
1851., te je sa svojim utokom na namjesni-
čko vijeće i uspjelo.

Lošije sreće bilo je zastupstvo g. 1868.
za vlade bar. Levina Raucha, kadno je ob-
nova zastupstva bila usprotivo prosvjeda pro-
vedena prema opć. redu od 1851. Obnova
provedena je u veljači 1868., a većinu je dobila
Salyokova stranka, što je prema tadašnjim
političkim prilikama uoči stvaranja hrvatsko-
ugarske nagodbe, bilo već unaprijed jasno.
Kod te obnove izabran bje sucem Franjo
Kociančić, dok su Šmidhena, koji je imao
zadaću da povjereniku obnove preda posvjed
staroga zastupstva, njegovi protivnici for-
malno izbacili iz skupštine. Uvečer istoga
dana priredilo mu pred kućom malju de-
raču, koje se mnogi stariji Samoborci još
živo sjećaju. Pjevali su mu tom prigodom
prema tadašnjemu običaju njemačke pjesnice
„Brüderlein fein, einmal muss geschieden sein“
„Lebewohl du stillen Haus“ i „O mein lieber
Augustin.“

Tim bijaše svršeno prvo načelnikovanje
Šmidhenovo, puno volje za rad, puno ideja
i osnova, izvedenih i neizvedenih, su vada
zamišljenih za procvat i napredak Samobora.
Može se pravom utvrditi, da je to bilo je-
dno od najsvjetlijih razdoblja naše lokalne
historije, nenatkriveno ni po jednom prija-
šnjemu, a ni po pozatijemu, tomervli jedino
— drugo Šmidhenovo načelnikova-
vanje, u kojemu se je još više uradilo za
boljitak Samobora. Na do toga trebalo je
proteći punih 14 godina. Samobor se tre-
balo moći razni tuđnja i nevolja, trebalo se
je roditi uvjerenje da je najbolji labovitelj
iz raznih neprilika i najbolji vodič u daljnjemu
nagretku čovjek, koji je već davno bio pro-
glašen martvom.

(Sijedi.)

Domaće vijesti.

Novi župnik. Novi samoborski župnik vič. g. Milan Zjalić, koji je prošle subote stigao u Samobor i preuzeo župu, služio je u nedjelju u 10 sati svečanu službu božju i održao propovijed, u kojoj je toplim riječima pozdravio svoje župljane. Na koru je skladno pjevao misu mali zbor „Kola“ iz Zagreba, da time počasti g. Zjalića koji je bio revan član tog društva, a operni pjevač g. Lovcsinski krasno je otpjevao dva sola. Crkva je bila dupkom puna naroda. Svečana instalacija novog župnika odgodjena je na kasnije.

Promjene u učiteljstvu. Profesor u kr. realnoj gimnaziji u Bjelovaru g. Dragan Martuš promaknut je u viši stepen VIII. činovnog razreda.

Pravi srednjoškolski učitelj g. Ivan Kocijan premješten je iz Gospića u kr. gimnaziju sušačku.

Ispitani srednjoškolski učitelj g. Fran Šuklje, premješten je iz Karlovca opet u Zagreb kao asistent geološkog muzeja.

Ravnajući učitelj u Divjakama g. Franjo Marković premješten je u istom svojstvu na pučku školu u Sv. Nedjelju. Time je popunjeno mjesto g. Pilka, koji je premješten kao učitelj u Zagreb.

„Veni sancte“. Sjutra se započinje obuka u svim ovopodručnim školama sa svečanom službom božjom u župnoj crkvi i sazivom Duha svetoga.

Roditeljima se stavlja na srce, da djecu već od prvog dana marljivo šalju u školu, i da joj nabave knjige i sav nužni školski pribor, kako im ne bi zaostajala u obuci. Osim toga da pomažu školu u njenom radu i nastojanju tražeći od mladeži da kod kuće uči lekcije, koje joj se zadaju u školi.

Dopust trg. načelnika. Trg. načelnik Mirk. Kleščić nastupa u srijedu 10-dnevni dopust.

Pređaja samoborske gradine općini. Kako smo javili, bila je u ponedjeljak pređaja starog grada njenom vlasniku — općini Samobor. U ime oblasti bio je nazočan kot. pristav Dragan Albrecht, a od trg. općine u zamjeni zapriječenog načelnika bilježnik Tršinski, te zast. Franjo Medved i Mijo Noršić. Klub „Sišmiš“ izaslao je k uređivanju dvojicu članova.

Kako je inventar već bio prije sastavljen, to se je sada imala samo ustanoviti vlasnost pojedinih predmeta. To je učinjeno pa su objekti, koji ne čine sastavni dio sa starijom gradom, izlučeni i predani vlasnicima, ključevi su pak predani trg. općini, koja će u idućoj sjednici stvoriti daljnji zaključak. Ključevi muzeja nijesu još uručeni, jer još nije točno inventariziran. A kad će i ovaj posao biti dovršen, uručit će i ovaj dio starog grada općini.

Našim cijenjenim pretplatnicima. Dostora ćemo našim domaćim cij. pretplatnicima priposlati namirnice za III. četvrt ove godine. Molimo ih lijepo, da izvole tom zgodom uplatiti dospjevajuću pretplatu. I naše izvanjske cij. pretplatnike učtivo umoljavamo, da nam pošalju dužnu pretplatu, ukoliko to već nijesu dosele učinili.

Određba glede telefona. Primamo ovu pritužbu iz gradjanstva: U posljednje doba izdalo je ravnateljstvo pošte i telefona najstrožije naredbu, da oni, koji nisu pretplatnici ne smiju nigdje telefon upotrebljavati nego samo na pošti. Te odredbe se i naša samoborska centrala strogo drži i ne dopušta daljnje razgovore. Povodom toga bili bismo slobodni upitati sl. ravnateljstvo, zašto smijemo upotrebljavati telefon u Zagrebu? Kada tko dodje u Zagreb, ide u gostionicu ili kavanu ili privatnu kuću i može govoriti na telefon, koliko ga volja, a da pri tom gospodjice sa centrale ne viču: „Niste abonent, Vi ne možete govoriti!“ — U Zagrebu se kod ovake slobode razgovora na telefonu plaća 10 K mjesečno a u Samoboru 20 K! Kako bi bilo da sl. ravnateljstvo dađe i nama tu pogodnost, t. j., da i mi plaćamo 10 K i da svaki može govoriti, a nesamo pretplatnici! To bi bilo barem dosljedno.

Nadamo se u ostalom, da će sl. ravnateljstvo dokinuti svoju odredbu, koja ozlovoljuje naše općinstvo, i za koju držimo da nije nimalo umjesna.

Pergola na Stražniku. Ovog tjedna postavljena je veoma ukusna pergola na našem lijepom brdu Stražniku. Glavne je stupove za pergolu poklonio g. Franjo Malzati vlasnik cementne industrije u Samoboru, a ostalo će urediti „Društvo za poljepljanje Samobora“. Ovakovu pergolu želi društvo postaviti još na „Hajdovčak“ i tako bi sva naša brdašca bila ukrašena. Oko „pergola“ zasadit će se cvijeće i bilje, da tako još prijatnije djeluje na posjetioce i ljubitelje ovih naših okolnih bregova.

Kanalizacija mjesta. Primili smo ove retke: Mene u dušu veseli, kad vidim, da dolazimo do vrela čistoće i zdravlja, do vodovoda. K tome da smo dobili i osiguranu obilnu novčanu potporu, na kojoj unaprijed zahvaljujemo visokoj vladi. No, ali sada dolazi teško i zamašno pitanje, otkale novac za kanalizaciju, za odvodnju budućeg vodovoda? Stavijam na srce našem zastupstvu, da ono uzme pitanje kanalizacije u pretres i da poduzme sve, kako bi se ono izvelo što prije na čistac. Ovo je tako važna zadaća, koju ima zastupstvo rješiti, da se ono ne smije nimalo odgadjati. J. B. st.

Za piramidu na Tepcu. U veselom društvu kod g. Mavre Neumana sabrano je u nedjelju, 24. o. mj. 5 K za piramidu na Tepcu.

Preseljenje podvrške škole u Samoboru. Prostorija podvrške škole u Samoboru nije nikada odgovarala pa ni približno onim uvjetima, koji se traže od jedne školske sobe. Bilo je dosta prigovora od zvanih faktora, ali da se preseli škola, ili da se za nju potraže nove i bolje prostorije do toga ipak nije došlo. Sada se napokon i ova škola preselila ali silom prilika, jer je zgrada dobila novog vlasnika u Bjelovarskoj štedionici, a ova je otkazala školi stan, budući da želi sa zgradom drugačije raspolagati. — Za školu je općina Podvrh iznajmila stan u Bastijančičevoj kući u Jurjevskoj ulici. Plaćat će 24 K stanarine na mjesec, a osim toga je obavezana, da o svom trošku izvede potrebne adaptacije. Te su radnje dovršene, pa će tako obuka moći da nesmetano započne s 1. rujna u svom novom stanu.

Nezгода u Sv. Nedjelji. Gospodja Vjera pl. Vidale, rođ. pl. Čuvaj od Carevdara, supruga kr. sudb. pristava u Karlovcu vozila se, kako javljaju iz Sv. Nedjelje, 26. o. mj. jednopregom na svoje imanje Mirkov Dol. S njom je u kolima bila njena sestra Ema pl. Čuvaj, ravnateljica više djevojačke škole na Sušaku, te njeno četvero djece. Kad su prispjeli na jednu strminu i stali se voziti nizbrdica, odjedared je popustio zavoj i jednopreg je silnom brzinom najurio na druga kola, koja su se vozila uzbrdo, tako da se je prevalio. Situacijom se ondje desio zagrebački gradski učitelj g. Rudolf Pilko, koji je stradalnicima pristao u pomoć, izvukavši ih ispod kola. Gđja. pl. Vidale i jedan njen sinčić znatnije su ozlijeđeni na rukama, dotično na glavi, dok su ostali neozlijeđeni. G. Pilko odvezao se odmah s gđjom Vidale i njenim sinčićem u Samobor gdje im je liječnik dr. Juratović isprao, našio i povio rane, koje po njegovoj izjavi, ne će imati težih posljedica.

Hrv. pjevačko društvo „Jela“ javlja svojim članicama i članovima, da su pjevački pokusi obustavljaju do poziva.

Istaznice za pređaju grođja. Kr. kot. oblast zabranila je bez istaznice prodavati grođje, pak se svaki maloprodavaoc mora iskazati potvrdom opć. starijine ili pučara, da je grođje njegova vlasnost.

Održavanje berbe. Na osnovu postojećih propisa ne će se smjeti — po odredbi kr. kot. oblasti — obaviti berba rang grođja do 25. rujna, a kasnog do 3. listopada. U slučaju skrajnje nužde dozvoliti će se ranije, ali tek zaključkom kultur. vijeća.

Uplata poreza i drugih javnih daća. 15. kolovoza nastupila je III. četvrt za uplatu poreza i drugih daća, dok imade

porezovnika koji još nisu podmirili niti I. i II. četvrt, a kamoli treći. Pozivaju se stoga porezovnici da dospjele poreze u roku od 8 dana podmire, jer će se inače proti njima svom strogošću postupiti.

Gradnja kapelice u Končići. Glede gradnje ove kapelice izašlo je prošle sedmice povjerenstvo, da obavi očevid. Budući da je konstatirano, da je izvedenje gradnje prema nacrtima neizvedivo, a i žitelji odustaju od ovog načina gradnje, te žele kapelicu u nešto većem stilu graditi, to nije podijeljena još gradjevna dozvola, te će se morati iznajprije nadopuniti nacrti prema novoj osnovi.

Izbor opć. zastupstva u Podvrhu. Dana 19. o. mj. obavljen je ponovni izbor za zastupstvo općine Podvrh.

Prije toga je održao upravitelj kotara kratki govor sakupljenim brojnim izbornicima o gospodarskom napretku općine i upozorio ih je, ocrtavši teške prilike općinske, da biraju ljude trijezne, vješte čitanju, koji će htjeti i znati raditi za boljak naroda koji ih izabire. Nakon što su izbornici izabrali svoje pouzdanike, započeo je izbor, gdje su trinaestorica dobila odmah glasove bez protukandidata, dok se je za trojicu obavio odmah uži izbor. Budući da je nakon svega toga konstatirano, da nijedan od kandidata nema natpolovične većine u smislu zakona, to je voditelj izbora proglasio izabranima sve kandidate, koji su dobili najviše glasova, uz upozorenje izbornika, da obzirom na to, što su ti kandidati birani voljom naroda, a premda nemaju natpolovične većine predanih glasova svih izbornika, to da bude izbor zakonit mogu sakupljeni izbornici naknadno odmah glasati za kandidate, koji imaju najviše glasova, što su izbornici i učinili.

Kako saznajemo, protiv ovog izbora podnesena su dva utoka, od kojih je jedan promašio rok. Izborni spis s utocima ustupljen je kr. županijskoj oblasti na dalje uređivanje.

Proračuni općina. Protiv proračuna naših izvanjih općina za god. 1913. podneseno je više utoka od strane pojedinih općinara interesenata. Uslijed toga otkrio se odobrenje proračuna, jer je ove utoke imala konačno da rješ. vlada. Ovih dana stigao je odobren proračuna općine Sv. Nedjelje i općine Sv. Martin. Prema tomu su svi proračuni ovopodručnih općina odobreni osim onog općine Podvrh, protiv kojeg je također podneseno više prigovora, koji se imaju još rješiti.

Potvrđena osuda. Osudu sudb. stola kojom je osuđen bivši samoborski blagajnik Stjepan Vuković na 3 godine teške tamnice, potvrdio je kr. banški stol.

Pitomačko mjesto u zem. sirotišta. Malodobnom Antunu Nemanicu zavičajniku općine Samobor, podijelila je zem. vlada pitomačko mjesto u zemaljskom sirotištu u Zagrebu.

Doprinosbena rasprava za škole. Dostora će biti određena doprinosbena rasprava za gradnju škola u Rudama i u Lugu.

Uređivanje groblja. Kako doznajemo, bavi se kotarska oblast pitanjem uređenja groblja u općini Podvrh. Povst će se rasprava za otvrtak novog groblja u Lugu, te za uređenje groblja u Rudama.

Iz opć. Sv. Nedjelje. Kako nam javljaju, zatralo je opć. upravitelj i bilježnik u Sv. Nedjelji, g. Mirko Škulac mirovina radi naručena sbravlja.

Kopanje pijeska. Pojedini g. Josip Bedračko zamolio je dozvolu za kopanje pijeska na ovom mjestu u radnji Ključki. Povst će se izraditi postupak.

Donar bud. škole. Za stručne izvide radi uređenja ovog dočeka određila je kr. zem. vlada nadinsinira G. Balčević, te prof. Šandora iz Zagreba.

Postrojenje životom bud. škole. Dr. Franjo Mihelič, estjak iz Vrbovca, cijepio je u drugovima drva u čim „Širobotinca“. Jedno stablo nikako se nije dalo oboliti, pa su radnici upotrebljili potporu,

spomoću kojih su htjeli da ga sruše. Takav jedan potporanj, koji je se sastajao od nešto odebljeg drva, izmakao je Miheliću iz ruku i udario ga takom silom, da ga je odbacio, pri čem je udario tijelom o drugo susjedno drvo. Nesretni seljak pao je odmah u nesvijest, te je za dva dana kasnije umro od zadobivenih unutrašnjih ozljeda. Bilo mu je istom 37 godina, otac je troje djece.

Daju zaklonište „Amerikancima“ bez putnice. 18. o. mj. zatekla je oružnička ophodnja u Zdenčini u krčmi Naceka Razuma u Pavučnjaku seljaka Ivana Karasa iz Cvetkovića, koji se je bespovlasno odlučio za put u Ameriku. Ophoda je po izjavi Karasovoj ustanovila, da ga je nasudio za Ameriku agent Ivan Ordašić iz Kupinca, koji ga je dao u zaklonište Naceku Razumu, dok je agent sam pošao još po četvoricu ovakih putnika bez putovnica. Svim tima je obećao Ordašić, da će ih otpremiti kolima preko Samobora do Steinbrücka, a odavle željeznicom do Buksa. Kad su oružnici osvanuli u Razumovom dvorištu, ovaj je pobrzao u sobu, da sakrije Karasa, što mu dakako nije pošlo za rukom, pa su sada oružnici učinili prijavu i protiv Naceka Razuma.

Izložba stoke u Sv. Ivanu Žabno. Na ovu poučnu izložbu bio je veoma slab odziv iz našega kotara. Iz općine Podvrh otputila se onamo samo jedna seljačka gospodarica, iz opć. Stupnik 20 žitelja koje je preveo kot. upravitelj g. pl. Thahoffer.

Kod izložbe bio je nazočan i naš gosp. izvjestitelj g. Pavao Cesar.

Posjekli susjeda kukuruz. Briga Lastovčić iz Vrbovca posjekla je blizu 100 kukuruznih batva na polju Jure Lastovčića. Čin je izvela iz zlobe. Prijavlja se sudu.

Cigani zatvoreni radi kradje. Oružnici postaje Obrež doveli su u zvez odvašnjeg kotarskog suda Miku i Janka Kovačevića iz Rakovog Potoka, te Juru st. Maurovića iz Brezovice, koji su uhićeni radi raznih kradja, koje su u tamošnjoj okolini počinili.

Nezgodna uslijed groma. Činovnik tvornice štapova u Bregani Milan Cvetković te Franjo Bratanić trgovac iz Jesenica, vozili su se na kolima za nevremena u noći. Uslijed groma i bljeska konj se poplašio i prevrnuo kola u grabu. Kod ove zgrade zadobio je Milan Cvetković znatniju ozljedu na desnoj ruci. Pružena mu je liječnička pomoć.

Stanodavac i stanar. Kovač Antun Piškur u Remetincu imao je na stanu Mirka Reberskoga. Neki dan došlo je među njima do svadje, a iz toga do tučnjave. Kod ove je Reberski zahvatio škaru i njima navalio na svoga stanodavca ozlijedivši ga na lijevoj ruci. — Podnesena je prijava kotarskomu sudu.

Statistička knjiga. Na tjedni sajam 23. o. mj. dograno je 447 kom. svinja, od čega je prodano 127 komada.

Umrli u Samoboru od 24. do 31. kolovoza.

Terezija Matušić, bti posjednica, 13 god., Rambergova 88, od strofioze.

Aloja Blücher, dijete postolara, 14 dana, Starogradska 48, od dječjih grčeva.

Aloja Schmitt, radnik, i šteiger, 32 god., Šmidhenova ulica, od vodene bolesti.

Dopis iz Amerike.

Chicago Ill, u kolovoza 1913.

Vrio cijonajsi g. vradničel

Rudomno primamo ovakti broj našeg mlog „Samoborskog Lista“ i provrdomno se nasledom po njegovim stranicama. Zar stje je ljapo ove mlad, što se stiva u našem dragom Samoboru, pa štali ovo ljapo štali što ih donosi naš list. Tako naslavno štali g. Šabljak o našim ljapim cvjeticima, o našim našoj rođini. Ovdome mi je draga ova ljapa, mođe hojemo nas proboraviti mođe dječim dječim, na onima „Hrvatinima“. Tako se brava uspomene bude u meni, kad list takovo štali. A tako i na č; ta mlad nas tudjina ne mođe toga dati, mođe nam pruži i novca, mesa i piva. An prvog

doma, njegovih dragota nikad i nikad. Ovdje su nam samo drage uspomene, koje nas duhom vežu uz Vas.

A Vi, mili Samoborci, Vi ste srećni i zadovoljni, koji se ne morate mučiti po tudjem svijetu, te možete uživati sve krasote domovine i ubavog mi i nezaboravnog mog Samobora. A naš „Samob. List“, taj naš mili zavičajni vjesnik širit ćemo i podupirati ovdje od svega srca rado.

Budite srdačno pozdravljeni, te mi oprostite na mom čavrljanju.

Samoborka.

Chicago Ill, 10. kolovoza.

Evo ti tužne vijesti, mili rođeni dome moj. Ti draga uspomeno mladosti naše. U Tvom milom krilu rodiše se mnoga djeca tvoja, tvoje kćerke i tvoji sinovi. A sudbina ta kruta osudnica naša, nemilo nas rastrkava po kuglji zemaljskoj, te otela od tvog materinskog krila. I mnogo tvoje dijete našlo je hladni grob svoj u tudjini nesmiljenoj daleko od tebe, dragi Samobore moj... Tako je opet nesmiljena smrt pokosila jedan cvijet iz poljane tvoje, te mu otvorila crni grob u tudjini. Dne 29. srpnja usnuo je vječni san Ivan Pipić u 17. g. pramaljeća svog, te u crno zavio rastužene roditelje i braću svoju. Još kao malen dječarac došao je amo, u tu slobodnu zemlju Ameriku. Bio je mlad, pun lijepih sanja za budućnost. Kao dijete bio je školan na engleskom jeziku, ali uzato sve nije on izgubio čuvstva i žarkih osjećaja za svoju lijepu domovinu. Ljubio ju je on uvijek i ponosio se svojim hrvatskim jezikom. Pokojnik je bolovao dva i pol mjeseca na nesretnoj tuberkulozi, koja ga shrvala tako mlada u prerani njegov grob. Našem milom pokojniku neka bude laka tudja ova zemlja.

Kada valja brati voće.

Ovo je dosta važno pitanje, jer mnogi u tom griješe: jedni beru prerano, drugi opet prekasno. Bere li se voće prerano, ostaje ono trpklo, žilavo, bez teka i soka, te gubi mnogo na svojoj vrijednosti. Neki pretrči voćem rado to čine, jer da ranije pohrano voće imade ljepši vanjski oblik i dulje tako uzdrži, kupci pak da gledaju najviše na vanjsko lice. Ovakav je posao nesavjestan, jer što vrijedi i lijep izgled, ako je voće nevaljalo. Onaj, koji je jednom kupio ovakovo, na oko lijepo voće, a inače nevaljalo, drugi put zacijelo ne će više da nabavi. Nama pak mora biti stalo do toga, da kupce zadovoljimo, kako bi svagda svoje potrebe u voću namirili kod nas. Isto tako kao što ne valja brati voće prerano, ne valja ni da se njegova berba ovrši prekasno. Pušta li se da jabuke i kruške potpuno dozore na stablu tad im je plod brašnast (mehlig), gubi na teku i mirisu, ne drži se dugo osobito kruške. Time se gubi naravno i u cijeni.

Kruške valja pobrati čim opazimo, da nekoliko plodova počinje zoriti; dobro je potpuno radi obrati prije nekoliko plodova i staviti u spremište. Opazi li se, da ovi normalno zore i bivaju sočni i l. ne postanu uvenute i trpkle, tad se mogu sve pobrati. Ovo vrijedi za ljeto i ranije jesensko voće. Još više oprema treba poveriti kod pobiranja krasih jesenskih i zimskih kruški.

Ranije stasno voće ostavi se našto dalje na drvu, da mu se razvije miris i bude sočnije. No i tu valja paziti, da se ne premasi pravo vrijeme. Čim se opazi kod kruški da po sve zdravi plodovi počnu žutjeti i zoriti valja ih pobrati.

Kasne zimске jabuke ostavljaju se na drvu, dok ih voće počne žutjeti. Kod plodova počinje gubiti sočnu boju, dobijaju boju zrelosti, božica u plodu postaje crna, to je vrijeme i za jebene, da se pobere. Sveće godine se dovršava plod u isto doba, jednu godinu biva to ranije, druge kasnije. Stoji do vremena, do položaja i ta, a također i o starosti stabla. Na mladim, bujnim stablima bli do voće uvijeti prije zrelo nego na starija voćana.

Gospodarstvo.

Stipendija za polazak ratarnice. U „Nar. Nov.“ objelodanjen je natječaj za veći broj zemaljskih i općinskih stipendijalnih mjesta na kr. zemaljskim ratarnicama u Križevcima i Požegi. Dosele je stajao pretežit dio tih mjesta nepopunjen pa je nužno da se naši roditelji uopće više zainteresuju za te škole, koje pružaju muškom podmlatku potrebito znanje i vještinu za napredno gospodarjenje. Ratarnice su institucije od neprocjenjive važnosti za unapredjenje gospodarstva u zemlji, pak je već i s ovog razloga poželjno, da se smisao za njih digne u našem žiteljstvu.

Sto se uvjeta tiče za primanje na kr. zem. ratarnicu u Križevcima, valja istaći da molitelji mogu iznimno za nju biti i mladji od 20 godina, ali ne ipak ispod 16. godine. Poblize mogu reflektanti doznati na svom opć. poglavarstvu.

Cjelodnevna telefonska služba.

Primamo na uvrštenje: Kr. je poštansko ravnateljstvo u svoje vrijeme stavilo uiz gled Samoborcima, da će se — ako Samobor bude imao 15 telefonskih pretplatnika — pristojba sniziti na 10 K na mjesec. Samobor ima sada doista oko 20 pretplatnika, a mi još uvijek plaćamo, pristojbu od K 20 — na mjesec, i to za tako zvanu ograničenu dnevnu službu, a to će reći, da se telefon može da uporabi na djelatne dane od 8—12 i od 2—6 sati, a nedjeljom pače samo od 9—11 i od 2—3. A kako zasada vodi samo jedna žica u Zagreb, dakle u istom vremenu može da razgovara samo jedna stranka sa Zagrebom, to se često mora da pol sata i više čeka na svezu, a onda je tek pitanje, da li će se dobiti zatraženi broj. Mi moramo naime tražiti spoj kroz samoborsku centralu, a ova istom traži broj kod zagrebačkog središta. Naravno da pretplatnici telefona s ovim prilikama nijesu ni najmanje zadovoljni.

Kako sam gore spomenuo, poštansko ravnateljstvo ne će da snizi pristojbu za telefon, a da i hoće, nama s ovakovom telefonskom službom ne bi bila ni onda mnogo pomoćeno.

Jedino sredstvo za poboljšanje ovih prilika bilo bi po mojem mišljenju ovo:

Svi samoborski pretplatnici i oni, koji ikane postati pretplatnici, imali bi zamoliti ministarstvo trgovine, da na njihov trošak gradi od medje Zagreba do Samobora za svakog pretplatnika po jednu telefonsku žicu, tako da bi svaki pretplatnik, bio izravno spojen sa zagrebačkim središtem. Time bi naravno otpalo središte u Samoboru, a samoborski pretplatnici, jer bi bili upravo kao i zagrebački, u lokalnom prometu plaćali bi kao i oni samo K 10 — na mjesec.

Stupovi za telefon od Zagreba do Samobora i onako stoje, a postavljanje od 25 žica ne bi više stajalo od kakvih 6—7000 kruna. Svi bi pretplatnici zajedno mogli usajmiti ovu svotu u kojoj štedionici, te sa onih 10 K. kojih bi prištedjeli kod telefonske pristojbe, otplaćivali bi glavnicu i kamate od pozajmljene svote po prilici u dvije i pol do tri godine.

Moguće je i to, da bi poštansko ravnateljstvo ovu radnju izvelo uz obročno otplaćivanje.

Kada bi ova radnja bila dovršena mi bismo imali neprekidnu telefonsku službu a plaćali bi ispočetka istu svotu, kao i sada, a kad bi bio sajam otplaćen, plaćali bismo samo 10 K na mjesec.

Ja se nadam, da će ovaj prijedlog na mjerodavnom mjestu biti odobren, i da će se za njegovu izvedbu poduzeti nužni koraci.

Milivo Schick.

Odgovorni urednik: dr. Milo Juratović.

Livada „Lužiček“

dobrovoljno se prodaje. — Poblize u tiskar „Samoborskog Lista“.

Nove školske knjige
i sve
školske potrepštine
dobivaju se najbolje i najjeftinije u
tiskari i papirnici S. Šek.

Stan i prodaja priroda

Prodaje se prirod vrta i groždje kod kuće broj 44 Smidhenova ulica. — U istoj kući iznajmljuje se stan od 3 soba, kuhinje i nuz-grednih prostorija.

Naučnika za kolarski obrt traži Nikola Čebužnik u Samoboru.

Srećke

zagrebačkog zbora

dobivaju se na blagajni
Samoborske štedionice
po krunu komad.

1000 zgoditaka! — Glavni zgoditak vrijedi 10.000 K. — Vučenje 8. rujna.

Sredstvo proti zatvorenju,
tustilu i ulozima

STERNOV

moravsko gorko vrelo, blago i sigurno djelujuće sredstvo, te prema ispredjujućoj analizi najbolja gorka voda. 12

MILIJONI

upotrebljavaju za

Kaselj

promuklost, sluzavost,
katar, grčeviti kašalj
i hripavac

**Kaiserovy
Brsni Karamelly**

na tri omorke

6050 svjedodžbi od liječnika
i privatn. potvrđuju
sigurni uspjeh.

Omjet 20 i 40 fil., ovečlanj 60 f.

Dobivaju se kod
MIRKA KLEŠČIĆ
liječnika u Samoboru.

Svaki Hrvat rabi samo

Alabaster pastu

i vodu,

koje su najbolja sredstva za njegu zubi, a prodavaju se u korist „Hrvatskih škola“.

Za dobiti u Samoboru u
Ljekarni g. Mirka Kleščića.

Prodaje se kuća

u Gajevoj ulici br. 14. Upitati se kod uredništva „Samob. Lista“.

Sl. općinstvu trga Samobor i okoline
preporučajem svoj veliki izbor

ogrlica i košulja

za muške, kišo- i suncobrane, kao i upravo pri-
spjele lijepe

prolječne štofode

za ženske haljine.

L. ROSENBERGER

trgovina manufakturne robe

SAMOBOR, glavni trg.

Rendez-vous Samoboraca u
Zagrebu.

Svratište

„k, bobačkom rogu“

Novo i izrasno uređjene sobe s električnom
rasvjetom. Elegantra restauracija. Izvršna
kafija, dobro vino i pivo.
Brza i točna posuga. — Cijene umjerene.

M. Pilaž, svratilkar.

Traži se kuharica

za 1. rujna i dvorkinja. Nastup odmah.
Upitati kod mil. gdje. Paule pl. Wagner
(Vila Wagner I. kat.)

Izvršni fini

bijeli i raženi kruh

iz Gasovite Wieland-Gethardove pekare u Zagrebu
svaki dan svježi,

Limuni, narandje, datulje, smokve i sva ostala
specerajska roba dobiva se kod

Josipa Bračuna

Rambergova ulica 2 (kraj velikog mosta).

Lječilište u Samoboru.

4 filtra

Najbolji cigaretni papir sadašnjosti je

„GOLUB“

Jedini hrvatski proizvod.

Zdravija neškodljivo.

Dobije se svuda. — Stoji samo 4 filtra.

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira

U ZAGREBU.

4 filtra

4 filtra